

Raadsvoorstel

Status: Besluitvormend

Agendapunt:	11
Onderwerp:	Beleidsplan 'Preventiebeleid Dalfsen vitaal en veerkrachtig'
Datum:	28 september 2021
Portefeuillehouder:	dhr. J.W. Uitslag
Decosnummer:	1334
Informant:	Nathalie Verbeeck n.verbeeck@dalfsen.nl

Voorstel:

1. Het beleidsplan 'Preventiebeleid Dalfsen vitaal en veerkrachtig' vast te stellen;
2. De bijgevoegde inspraaknotitie vast te stellen;
3. Kennis te nemen van de bijlagen.

Inleiding:

De transformatie in het sociaal domein slaagt alleen wanneer er sprake is van een sterke basis. Een veelzijdige omgeving waarin iedereen gezond en veilig naar eigen vermogen mee kan doen. Deze sterke basis werkt preventief en van daaruit kan vroegsignalering plaatsvinden. Een goed preventiebeleid draagt bij aan het verminderen van lokale problemen en gezamenlijk oplossen van vraagstukken. Daarom geven we preventie een prominente plek in al ons beleid en werkwijzen. Het voorliggende beleidsplan 'preventiebeleid Dalfsen vitaal en veerkrachtig' is hiervoor een instrument. Dit beleidsplan wordt ondersteund door enkele evaluaties en onderzoeken die we u ter kennisname voorleggen.

Argumenten:

De door uw raad gestelde kaders vormen de basis van dit plan

Uit de raadsagenda Kleurrijke Kubus van 2018-2022: *"Ons doel is dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig op een passende manier kunnen meedoen aan de samenleving. Dit vraagt om initiatieven van inwoners, zorgverleners en gemeente. Investeren in mensen boven stenen, houdt onder meer in dat we inzetten op preventie en vroegsignalering."*

De kaders van het beleidsplan Transformatie sociaal domein zijn eveneens uitgangspunt voor dit preventiebeleid:

- De vraag van de inwoner staat centraal. Deze inwoner heeft waar mogelijk een centrale rol. We proberen diens vitaliteit en veerkracht te versterken via diverse doelen binnen het preventiebeleid.
- We creëren sociale nabijheid. Met name bij de vitale leefomgeving maar ook in het kader van zelfredzaamheid wordt dit uitgangspunt verder uitgewerkt.
- We zetten in op preventie en voorliggende voorzieningen. Vandaar een preventiebeleid dat zorgt voor meer samenwerking binnen de voorliggende voorzieningen.
- Samenwerking staat centraal. Hiervan hebben we een apart doel gemaakt.
- De oplossing van de inwoner staat centraal (maatwerk). Dit geldt voor de activiteiten in het kader van zelfredzaamheid. Maar ook met gebiedsgericht werken in het kader van preventie proberen we maatwerk te leveren waar mogelijk. Onder andere door in te spelen op de initiatieven en behoeften van onze inwoner.

De aandachtspunten komen overeen met die in de landelijke nota gezondheidsbeleid en het landelijke preventie akkoord

In deze stukken is positieve gezondheid het bindmiddel, evenals inzet op samenwerking. Daarbij moet aandacht zijn voor achterliggende problematiek. Tevens worden enkele opgaven genoemd die met voorrang aangepakt moeten worden:

- Gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving
- Gezondheidsachterstanden verkleinen
- Druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen
- Vitaal ouder worden

Deze thema's komen terug in het preventiebeleid. Bij de uitvoering hiervan wordt de aansluiting gezocht bij de onderwerpen van preventieakkoord. Dat zijn minder rokers en meerokers, overgewicht en obesitas terugdringen en problematisch alcoholgebruik tegengaan.

Het plan is tot stand gekomen via input vanuit verschillende maatschappelijke organisaties en inwoners

Ontwikkelproces

De basis voor het plan is het strategisch paper van de partijen in het voorveld (Bijlage 1 bij het plan). Dit hebben we gebruikt om per daarin genoemd thema met zoveel mogelijk betrokkenen te overleggen wat binnen dat thema speelt. En wat aandacht moet hebben in het kader van preventie in de gemeente Dalfsen. Ook de participatieraad is hierbij betrokken. Daarnaast hebben we de input gebruikt die is opgehaald rondom de omgevingsvisie. En ook de informatie van Saam Welzijn uit de vele gesprekken in coronatijd met inwoners is een bron van informatie geweest. Zo hebben we getracht de aansluiting te maken bij de kennis van en de behoeften in onze samenleving. In bijlage 2 bij het beleidsplan wordt het gelopen proces beschreven.

Inspraak

De Participatieraad heeft geadviseerd om de doelen te concretiseren. Daarbij geven ze enkele onderwerpen waarop zij aanvullingen hebben bij deze uitwerking. De voorstellen zijn veelal overgenomen of worden betrokken bij het verder concretiseren van de doelen in co-creatie met de partners. Daarnaast is de samenvatting aangepast op de input van de Participatieraad.

De Bibliotheek Dalfsen Nieuwleusen geeft aan zich zorgen te maken over het niet meer uit kunnen voeren van de wettelijke taken vanwege bezuinigingen. Ook vinden ze dat bepaalde activiteiten en met name het voorkomen van problemen onvoldoende aan bod komen. Hierop is het beleidsplan aangescherpt.

Andere partners hebben mondeling aangegeven geen behoefte te hebben aan inspraak en positief te zijn over de strekking van het beleidsplan.

In de bijgevoegde inspraaknotitie kunt u deze reacties op het plan in zijn geheel lezen.

Evaluaties en onderzoeken

Evaluatie Innovatieve preventieprojecten

De aanbevelingen vanuit de evaluatie preventieve preventieprojecten was om projecten gezamenlijk aan te pakken en dit vanuit de gemeente te faciliteren omdat samenwerking voor partners nog niet altijd vanzelfsprekend goed gaat. Tevens is een goed ingevulde gezamenlijke sturing van belang evenals goede communicatie. Tot slot kan een subsidiemogelijkheid helpen om de start van een project te versnellen.

Evaluatie Homestart

Uit de evaluatie van Homestart blijkt dat dit een belangrijk programma is om preventief in te kunnen grijpen bij kwetsbare gezinnen. Homestart zorgt ervoor dat deze vorm van ondersteuning kleine problemen klein kan houden, wat kostenbesparend is in relatie tot jeugdzorg.

Bij het vaststellen van de begroting is vorig jaar een korting toegepast op de budgetten van de partijen in de sociale basis. De verwachting is dat het eerder, dichtbij en goed signaleren en ondersteunen van inwoners door betere samenwerking en integrale sturing op termijn tot besparingen leidt.

Financiering van het project loopt tot eind 2021. Het idee was met partners te kijken naar een goede verdeling van de middelen voor preventie en dit project bij bewezen succes in deze bestaande budgetten op te nemen. Vanuit de coronasituatie merken wij echter een toename van vragen naar maatschappelijk werk en van gezinnen. Op het moment van schrijven van dit raadsvoorstel onderzoeken we of we het project Homestart daarom met twee jaren kunnen verlengen. Daarna is het de vraag of het project binnen de reguliere inzet past, of dat hier structureel extra middelen voor nodig zijn.

BMC behoefteonderzoek Infopunten sociale basis

De conclusies van dit rapport sluiten aan op het preventiebeleid en de doorontwikkeling van de toegang binnen de brede sociale basis. De drie belangrijkste conclusies zijn dat inwoner niet goed weten waar ze met hun vraag terecht kunnen. Ook is er meer mogelijk in het vroegsignaleren door meer partners te informeren over de Infopunten. En de organisatievorm hangt met name af van de verdere doorontwikkeling van Samen Doen en Infopunten.

Uit de conclusies volgen enkele aanbevelingen. Voor de lange termijn is het advies draagvlak te creëren voor het genoemd 'droomscenario' waarbij toenadering tussen Infopunten en Samen Doen voor de hand ligt. Op de korte termijn gaat het om gebruik maken van data, aandacht genereren voor de Infopunten, de Infopunten combineren met andere activiteiten en de Infopunten presenteren bij partijen met een signaleringsfunctie. Dit past binnen het voorliggende preventiebeleid en de visie op de inrichting van de toegang. Die inrichting wordt met partners en inwoners samen verder vorm gegeven.

Kanttekeningen en risico's:

Het beleidsplan brengt meer kosten met zich mee dan vooraf gedacht. Dit komt vooral door de intensieve manier van samenwerken, meer data-ondersteund werken en meer bottom-up met inwoners bepalen waar in welke wijk de behoefte ligt. Deze extra inzet op preventie is echter nodig om de gewenste kanteling plaats te laten vinden. Wanneer we deze inzet niet plegen, zijn we uiteindelijk duurder uit.

Daarnaast is het prettig wonen en leven in de gemeente Dalfsen. Dit komt in belangrijke mate door een prachtige omgeving en sterk naberschap. Deze twee kwaliteiten van Dalfsen krijgen bij het preventiebeleid aandacht en blijven behouden of worden versterkt. Dit is niet alleen voor gezondheidswinst van belang maar ook voor onze economie en aantrekkingskracht bijvoorbeeld.

Alternatieven:

Een mogelijkheid is het ambitieniveau te verlagen. Dat betekent dat we niet streven naar behouden hoe goed het nu gaat in Dalfsen, maar meer richting het gemiddelde van Nederland gaan op de genoemde resultaten. Dit kan door vast te houden aan de beschikbare budgetten zoals vermeld in het beleidsplan.

De kost gaat echter voor de baat uit. Wij zijn van mening dat inzetten op samenwerking binnen preventie en daarmee integrale sturing in eerste instantie wellicht leidt tot een toename aan kosten maar op termijn voordelen oplevert. Preventieve activiteiten en vroegsignalering bij bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg en onderwijs, gecombineerd met voorliggend aanbod zorgt, zoals Homestart ook aantoon, voor minder inzet van maatwerkvoorzieningen en dus duurdere gecontracteerde zorg.

Duurzaamheid:

In het beleidsplan wordt verbinding gemaakt met het fysieke domein. Gezondheidsaspecten worden in het kader van preventie in de ruimtelijke plannen meegenomen. Dit is qua duurzaamheid goed voor de thema's als klimaat en water, wonen/gebouwen, ruimtegebruik, natuur en landschap en lucht en geluid. Daarnaast is preventie in het sociaal domein bij uitstek gericht op het vergroten van lokale kracht en leefbaarheid: Dalfsen vitaal en veerkrachtig. In de doelen komt de versterking van de sociale samenhang terug, naast het bevorderen van burgerparticipatie en het stimuleren van lokaal initiatief.

Financiële consequenties:

De kosten worden gedekt door diverse budgetten in programma 7. Een globaal overzicht van de financiering van de partijen in het voorveld is opgenomen in het beleidsplan. Hierin is de bezuiniging van 5% verwerkt zoals deze is vastgesteld bij de begrotingsbehandeling vorig jaar.

Het werken in co-creatie en creëren van efficiency binnen de preventieve taken vraagt echter tijdelijk extra inzet van alle partijen in het veld. Denk bijvoorbeeld aan het samen vorm geven aan pilots, om door samenwerking efficiency te creëren.

Een incidenteel budget ad. € 50.000 is nodig om te voorkomen dat deze inzet van de partners ten koste gaat van de dienstverlening aan onze inwoners. Dekking kan worden gevonden via het extra budget dat in de meicirculaire als onderdeel van de veranderende taken is toegekend. Dit is betrokken bij de afwegingen rondom de programmabegroting.

Voor de gemeentelijke uitvoeringskosten wordt een beroep gedaan op een uitvoeringsbudget voor preventiebeleid en kwaliteitsborging in het sociaal domein, gefinancierd via de begroting.

Verder is het van belang het project Homestart voort te zetten. Op het moment van schrijven van dit voorstel onderzoeken we of dit via een corona actieplan kan worden gedekt.

Een inschatting over de benodigde incidentele middelen voor de vormgeving van de nieuwe toegang, de samenwerking tussen Infopunten en Samen Doen, is nog niet te maken. Over de inrichting moet de inhoudelijke discussie met de partners nog plaatsvinden. De kosten hiervoor worden betrokken bij de perspectiefnota van volgend jaar.

Communicatie:

Het beleidsplan is tot stand gekomen via input vanuit het strategisch paper van de partners in het voorveld. Tevens zijn veel partijen betrokken bij expertsessies (bijlage 3 beleidsplan). Deze input is eveneens verwerkt in het plan. Het preventiebeleid heeft ter inzage gelegen. Naast het toesturen aan diverse partijen is hierover ook actief in Kernpunten gecommuniceerd. De inspraakreacties zijn gebundeld in de bijgevoegde inspraaknotitie en tevens waar van toepassing verwerkt in het beleidsplan.

Vervolg:

Na vaststelling worden de doelen uit het preventiebeleid in co-creatie met de partners verder geoperationaliseerd. Daarbij worden afspraken gemaakt hoe de voortgang te monitoren. U wordt hiervan op de hoogte gehouden via de reguliere wegen zoals de jaarrekening en de halfjaarrapportage sociaal domein. Na vier jaar wordt het beleidsplan geëvalueerd: zijn de doelen dekkend voor het preventiebeleid, zijn de resultaten gehaald en wat is de ambitie gezien de ontwikkelingen.

Bijlagen:

1. Beleidsplan 'Preventiebeleid Dalfsen Vitaal en Veerkrachtig' en bijlagen bij het beleidsplan (5)
2. Inspraaknotitie
3. Evaluatie Homestart
4. Evaluatie Innovatieve Preventieprojecten
5. Rapport behoefteonderzoek Infopunten Sociale Basis

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/algemeen directeur,
Ing. S.A.D.C. van Geffen

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 september 2021, nummer 1334;

b e s l u i t :

1. Het beleidsplan 'Preventiebeleid Dalfsen vitaal en veerkrachtig' vast te stellen;
2. De bijgevoegde inspraaknotitie vast te stellen;
3. Kennis te nemen van de bijlagen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 29 november 2021.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
J. Leegwater MSc